సమాంతర రేఖలు

లీసపాటి చంద్రశేఖర్

మున్ని వేళ్లపై నిలబడి మందారకొమ్మ అందుకొని, వంచి పూవు తుంచబోయిన రఘుపతి ఒక్కసారి ఉలిక్కిపడ్డాడు.

గోడ అవతలి నుండి, పసిమిఛాయతో మెరిసిపోతున్న చేయి ఒకటి మందార పూవు కోయటం గమనించాడు.

"ఎవరది?"

రఘుపతి ప్రశ్నకు గలగలమని శబ్దంచేస్తూ వైదొలగిపోయింది చేయి.

ఆశ్చర్యంతో అమ్మకు చెప్పాడు రఘుపతి. ఈ ఉదయమే పక్కింట్లో అద్దెకు దిగారని చెప్పింది అమ్మ.

ఆ కుటుంబ యజమాని పరంధామయ్యగారని, వారి ధర్మపత్ని పార్వతమ్మ, కుమార్తె వైదేహి అని తల్లిద్వారా తెలుసుకున్నాడు రఘుపతి.

* * * * * *

క్రొత్త స్నేహంలోని మధురానుభూతిని మరొక్కమారు పొంది రావటానికి రఘుపతి తల్లి, పార్వతమ్మ గారింటివైపు వెళ్ళింది.

రఘుపతికి అతికొద్ది కాలంలోనే తమ రెండు కుటుంబాలూ చేరువ కావటం ఆనందాన్నీ; ఇంతకాలమైనా తను వైదేహిని చూడలేక పోవటం దిగులునూ కలిగించాయి.

స్నానంచేసి, డ్రస్‌వేసికొని 'అమ్మ యింకా రాలేదేమిటి చెప్మా!' అనుకొంటూ వీధి వాకిలి లోకివచ్చి పక్కింటివైపు చూసాడు రఘుపతి.

ఆ ఇంటి ముందు గుర్రబ్బండి ఆగివుంది. బండిలో వున్న వ్యక్తులతో పరంధామయ్యగారు కొద్ది క్షణాలు మాట్లాడిన తరువాత బండి కదిలింది.

జరుగుతుందో 'లేదో స్పష్టంగా తెలియని ఒకానొక శుభఘడియను అస్పష్టంగా ఊహించుకొంటూ లోనికి కదిలారు పరంధామయ్య.

ఆయనతో బాటు రఘుపతి కళ్ళు కూడా ఇంటివైపు కదిలాయి. అరుగుమీద నిలబడివుంది వైదేహి. స్తంభాన్ని అలవోకగా ఆనుకొని తండ్రివంక చూస్తోంది ఆమె. ఆమె రూపు రఘుపతి కళ్లలోంచి హృదయంలో పడింది. పక్షిని మాత్రమే చూడకలిగిన అర్జునుని కళ్లలా అతని కళ్ళు ఆమెవైపు కేంద్రీకరించాయి. మరుక్షణంలోనే ఆమె తనరూపాన్ని అతనిహృదయంలో మరింతగా ముద్రించి లోనికి కదిలి వెళ్ళిపోయింది.

* * * * * *

"ఎవరమ్మా వాళ్ళు?" పేపరు తిరగేస్తూ అడిగాడు రఘుపతి.

"పార్వతమ్మగారి వైదేహిని చూసుకోవడానికి వచ్చారురా"

రుచించని వార్త విన్నాడతను. తన భావాన్ని వ్యక్తం చేయకుండా దాచుకోవాలని క్షణకాలం పడిన ఆరాటం, ఆమెను చేసుకోబోయే అదృష్టవంతుడు ఎవరో అనే తపన రూపంలో బయటపడింది.

"పెళ్ళికొడుకు రాలేదనుకొంటాను!"

దానికి తల్లి చెప్పిన సమాధానం సావకాశంగా మంచంపై నడుంవాల్చిన రఘుపతిని లేపి కూర్చొపెట్టింది.

బట్టతలలోనూ, ముదిరిన వయసులోనూ కూడా చక్కదనాన్ని, యవ్వనాన్నీ చూపించ గల్గినంతటి ఐశ్వర్యంలో మునిగి పోయిన ఒక రెండో పెళ్ళికొడుకు' వైదేహికి అదృష్టాన్ని మూటకట్టి తెచ్చి అందించబోతున్నాడట.

"ఈ సంబంధం కుదిరిందంటే ఆమె అదృష్టవంతురాలు కాదనే చెప్పాలి." ఆ సంబంధంతో తనకు సంబంధంలేదని తెలిసి కూడా తన మనసును మాటలుగా మార్చి తల్లి, కందించకుండా వుండలేక పోయాడు రఘుపతి.

* * * * * *

పోస్టాఫీస్‌లో పని చూసుకొని ఇంటికి తిరిగి వస్తుండగా పరంధామయ్యగారు కలిసారు రఘుపతిని.

"ఏమిటి విశేషాలు!"

"మామూలేనండి: పోస్టల్ ఆర్డర్లు, దరఖాస్తు ఫారాలూను" ఆయనతో నడక కలిపాడు రఘుపతి.

"నేనూ ఒక దరఖాస్తు పోస్టు చేసి వస్తున్నాను."

"మీరా!!" ఆశ్చర్యపోయాడు రఘుపతి.

ఆయన పకాల్న నవ్వారు.

"ఉద్యోగం కోసం కాదోయ్. మా అమ్మాయికి సంబంధం కోసం విజయవాడలో పెళ్ళికొడుకెవరో వున్నాడంటేనూ..."

ఇద్దరూ మౌనంగా నడుస్తున్నారు.

పరంధామయ్యగారిల్లు వచ్చింది.

"కాఫీతాగి వెళ్ళువుగాని" మధ్య తరగతి మర్యాద అతడి చేయిపట్టి లాగింది.

"ఇంటి దగ్గర కొం... చెం.... ప...." అతడి మొహమాటాన్ని ఆయన అభిమానం గెలిచి లోనికి తీసుకు పోయింది.

లోపలినుండి రెండు కప్పుల్లో కాఫీ తీసుకొనివస్తున్న ఆమెను చూసి పెద్దనగారి విద్యుల్లతా విగ్రహాన్ని చూసిన అనుభూతిని పొందాడు రఘుపతి. అంత దగ్గరగా ఆమెను చూసిన రఘుపతి గుండె అతనిని తీపిగా బాధపెడుతూ స్పీడు పెంచింది.

అతనికి ఇష్టమైన చేతులు అతని హృదయాన్ని పట్టుకోబోతున్నట్టు ముందుకువచ్చి ఆగాయి. రఘుపతి కాఫీకప్పు అందుకోబోతూంటే–

"మా అమ్మాయి వైదేహి" అంటూ ఆమెను పరిచయం చేసారు పరంధామయ్య.

ఆమె నమస్కరించింది.

అతని పెదాలపై చిరునవ్వు వెలిగింది. ఆమె లోనికి కదిలింది.

అతడు కాఫీ కప్పు పెదాలకు ఆనించాడు. చిటికెడు అమృతం లాంటి పదార్థం అతని పెదాల గుండా పయనించి, గొంతులోంచి గుండె గోడలను వత్తుకొంటూ కడుపులోనికి జారి తీయటి అనుభూతిని కలిగించింది.

పరంధామయ్యగారు ఎంతో కాలం నుండి పరిచయం వున్న మనిషితో మాట్లాడుతున్నట్టే విశ్రాంతి లేకుండా అనేక విషయాలు చెప్పుకు పోతున్నారు.

రఘుపతి మనసు వైదేహికి సంబంధించిన విషయాలేమైనా వస్తే మాత్రం జాలరి గాలంతా చటుక్కున పట్టుకొని లోన దాచుకొంటోంది.

"వైదేహికి ముప్పై దాటాయి. స్కూలు వదలి పదిహేను సంవత్సరాలయింది. చాలా సంబంధాలు రావటం, వాటి త్రోవన అవి పోవటం కూడా జరిగింది. ఉన్న కొద్ది ఆస్తి పైవాళ్ళ పెళ్ళిళ్ళకు ఖర్చు చేయటంతో ఆయన పరిస్థితి కట్నం యిస్తే పెళ్ళికి లేదు, పెళ్ళి చేస్తే కట్నానికి లేదన్నట్టు తయారయింది."

★ ★ ★ ★

రఘుపతి ఒంటరిగా తన గదిలో పచార్లు చేస్తున్నాడు.

ఆమె పవిత్రమైన రూపం, ప్రశాంతమైన చిరునవ్వు, పొందికగా పడే ఆమె అడుగులు రఘుపతి కళ్ళ ముందు కలగా కదలాడుతున్నాయి.

ఆమె చక్కదనంతో బాటు, ఆమె ప్రస్తుత స్థితికి కారణాల గురించి కూడా అతని మనసు ఆలోచిస్తోంది. అందాన్ని, అంతస్తును డబ్బుతో కాక హృదయంతో కొలిచే రోజు ఎన్నాళ్ళ కొస్తుందో!

తల్లి పిలుపు అతని ఆలోచనలకు అడ్డుపడింది.

★ ★ ★ ★

తన గదిలోకి అడుగు పెట్టిన రఘుపతికి టేబుల్ పైన పోస్టు కవర్ కన్పించింది. చింపి చూసాడు. లోపల టైప్ చేయబడిన కాగితం వుంది. బయటకు తీసి చదివాడు.

"అమ్మా!" అంటూ ఒక్క పిలుపంత వేగంగా తల్లి దగ్గరకు చేరుకున్నాడు.

"నా జీవితానికి వెలుగొచ్చింది. నా బ్రతుకుకు ఒక దారొచ్చింది. నాకు ఉద్యోగం వచ్చిందమ్మా! నెలకు నాలుగు వందలు జీతం. అంతా నీ ఆశీర్వచన ఫలమే!" అంటూ ఆమె కాళ్ళకు నమస్కరించాడు.

"ఈ రోజు ఎంతో మంచిది. అన్నీ శుభ వార్తలే. ఇప్పుడే పార్వతి వచ్చి వెళ్ళింది. వైదేహికి రాజమండ్రి సంబంధం కుదిరిందట. తల్లి, తండ్రి బ్రహ్మానంద పడుతున్నారు. పిల్ల ఉత్తరం చూసుకుని తెగమురిసి పోతోందిట. యింత కాలానికి తన జీవితానికీ వసంతం వచ్చిందని."

ఆ వార్త అతని గుండెలను పిండేసింది. లోనుండి పెల్లుబికి వచ్చిన ఏదో బాధ అతని భావాలను మెలి త్రిప్పింది. ప్రకటించాలనుకున్న సంతోషానికీ, వెళ్ళగ్రక్క లేని బాధకూ మధ్య అతనిలో తీవ్ర ఘర్షణ చెలరేగింది. ఫలితంగా అతనూ నవ్విన నవ్వు తల్లికి వింతగా అనిపించింది.

★ ★ ★ ★

"మనిషి జీవితానికీ సుఖాలకూ మధ్య ఎన్ని అవాంతరాలో!"

"దేనిని గురించి నువ్వు మాట్లాడేది!"

"అదేనమ్మా! పాపం వైదేహి, ఆమె తండ్రి ధనవంతుడు కాకపోబట్టి కదా ఆ రెండో పెళ్ళి వాడ్ని చేసుకోవలసి వస్తోంది. ఆ వయసు ముదిరిన వాడితో ఆమె ఏం కాపురం చేస్తుంది! ఏం సుఖపడుతుంది!"

"ఆ ఇంట అందరికీ అది పండగైతే నీకెందుకురా అంత జాలి!"

"నిస్సహాయతకు సమాధానంగా ఒక జీవి పడే తృప్తికి."

"ముందు నీ వేదాంతం కట్టి పెట్టి పరంధామయ్యగారికి ఒకసారి కన్పడిరా. నీకు ఉద్యోగం వచ్చిందని తెలిసి చాలా సంతోషపడ్డారట. పెద్దవారు, ఒకసారి ఆయనను కలిస్తే అనుభవం వున్న వారు కాబట్టి ఉద్యోగంలో తెలుసుకోవలసిన మెలకువ లేమైనా వుంటే చెబుతారు."

★ ★ ★ ★

కొద్దిగా తెరచి వున్న తలుపును నెమ్మదిగా

ధర్మపథం - స్థావరజంగమాలు

భగవంతుని సృష్టిలోని స్థావరములోనూ, జంగమాలోనూ ప్రయోజనరహితమైనది ఏదీ లేదు. చెట్లలో కొన్ని సువాసన నిస్తాయి. కొన్ని కాయల నిస్తాయి. కొన్నిటి కాయలూ, పండ్లూ కూడా ఎంతో ఉపయోగపడతాయి. సస్యాలు మానవ జీవనానికి ఆధారంగా ఉంటాయి. కొన్ని వృక్షాలు పుష్ప, ఫలాలను ఇయ్యలేకపోయినా, చల్లని నీడ నిస్తాయి. ఈ చెట్ల పుష్పఫలాలను ప్రజలు తీసికొని ఎంతో ఆనందిస్తారు. జనం తీసికోకపోతే అవి రాలి వాడి, వత్తయి, కుళ్లి నశించిపోతాయి. వాటి వల్ల ఆ వృక్షాలకు కలిగే ప్రయోజనం లేదు. ఇది వాటి పరోపకార పరాయణత్వానికి గురుతు. పుష్ప ఫలాల వల్ల ప్రయోజనం లేకపోయినా, కొన్ని వృక్షాలు చల్లని నీడ నిస్తాయి. ఆ నీడనయినా ఇవ్వలేని బూరుగు చెట్టు, మర్రి చెట్టు నీడ నాశ్రయించిన జనాన్ని చూచి, తన దురదృష్టానికి మిక్కిలి బాధపడినట్లు ఒక కవి చక్కగా వర్ణించిన శ్లోకం చాలా ప్రసిద్ధం. వాస్తవానికి, ఆ బూరుగు చెట్టు వల్ల ప్రయోజనం లేకపోలేదు. అది మిక్కిలి మృదువైన దూదిని ఇస్తున్న సంగతి అందరికీ తెలుసును.

వృక్షాలు జీవించి యున్నప్పుడే కాదు. అవి చచ్చిపోయినా, వాని ప్రతి అవయవమూ ఎంతో ఉపయోగిస్తుంది. మ్రాను కలపకూ, వంట చెరకుకూ ఉపయోగిస్తుంది. కొమ్మలు, ఆకులూ కూడా ఉపయోగపడతాయి. వాటిని జనం ఎన్నో ఉపకరణాల తయారీకీ ఇతర పనులకూ వాడుకుంటున్నారు.

ఇక మృగాల సంగతీ అంతే. సాధుజంతువులయిన ఆవులూ, మేకలూ పాలిస్తాయి. గొర్రెల బొచ్చు కంబళ్లకు మిక్కిలి ప్రయోజనకరమైనది. పశు మాంసం ఆహారం కొందరికి. క్రూరమృగాలనూ, సర్పాలనూ మచ్చిక చేసుకుని మానవుడు ఎంతో ప్రయోజనం పొందుతాడు. అవి చచ్చిన తర్వాత వాని తోళ్లు, గోళ్లు, ఏనుగుల దంతాలు వాని విలువను పెంచుకుంటాయి. ఎడ్లు, దున్నలు వ్యవసాయాని కుపయోగపడుతున్నవి. జ్ఞానవంతుడైన మానవుడు జ్ఞానం లేని వృక్షమృగాల వల్ల మహోపకారాన్ని పొందుతున్నా కృతజ్ఞత చూపక హింసిస్తూ ఉంటాడు. అతడు మరణించిన పిదప శరీరం దహనం కావలసినదే! లేదా భూమిలో పూడ్చవలసినదే! దాని వల్ల అణుమాత్రం ప్రయోజనం ఉండదు.

ఈ విషయాన్ని గమనించి, మానవుడు వాని విలువను తెలుసుకోవాలి. వాటి వల్ల గుణపాఠాన్ని గ్రహించి, తన జీవితాన్ని ఉత్తమంగానూ, ఇతరుల ప్రయోజనాలకు అనువుగా ఉండేటట్లుగాను మలుచుకోవాలి. అతడు జ్ఞానం కలిగి ఉన్నందుకు ఇదే పరమ ప్రయోజనం.

–బులుసు వేంకటరమణయ్య

తో సాదు రఘుపతి. లోపలి గదిలో నుంచి మాటలు స్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయి.

"పక్కింటి రఘుపతికి ఉద్యోగం వచ్చిందట తెలుసా?"

"విన్నాను. అమ్మ చెప్పింది."

"మొత్తానికి పురుష లక్షణాన్ని సాధించాడు."

"అదేదో గొప్ప ఉద్యోగమయినట్లు మాట్లాడుతావేంటి నాన్నా! జీతం నాలుగొందలేనటగా!"

"అదేమిటమ్మా అలాగంటావు! ఏదో ఒక ఉద్యోగం

సమాంతర రేఖలు

అసలంటూ లేనిదానికన్నా యిది నయమే కదా!"

"అలా అనుకుంటే సరిపోతుందా! రేపు పెళ్ళి అయి పిల్లలు పుడితే వాళ్ళను పోషించడానికి ఆ నాలుగొందలూ ఏమూలకి! నీ వన్నట్లు ఏదో ఒకటని తృప్తి పడటానికయితే యిది సరిపోతుంది ఏమైనా రఘుపతిని తలచుకుంటే ఎవరికయినా జాలి కలుగక మానదు."

ఒక్క క్షణం పాటు నిశ్చేష్టుడయ్యాడు రఘుపతి.

ఇద్దరి జీవితాలకూ ఒకేలాంటి సమస్య; ఇద్దరి సమస్యలకూ ఒకేలాంటి పరిష్కారం. తను సాధించిన దానికి తృప్తి, మరొకరు సాధించలేదను కొనిన దానికి జాలి.

"ఎంత భరించలేని నిజం!"

తెరువబడిన తలుపులు అతి నెమ్మదిగా మూసుకున్నాయి.

అతని అడుగులు భారంగా పడుతున్నాయి. □